

2. Кірдан О. Трансформація традиційної моделі управління вищими навчальними закладами: проблеми, пошуки, рішення. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. 2017. Вип. 2, Ч. 2. С. 41–50. URL: <http://znp.udpu.edu.ua/article/view/137655>.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА МІЖ ВИЩИМИ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ І ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ГРОМАДАМИ В УКРАЇНІ

Кічурчак М.В., д-р екон. наук, професор
Львівський національний університет імені Івана Франка

Одним з важливих результатів реформи децентралізації є можливість імплементації сучасних практик економічного і соціального розвитку, вирішення гострих екологічних проблем в систему управління територіальними громадами. Перспективним напрямом є формування стратегічного партнерства між вищими навчальними закладами (ВНЗ) і територіальними громадами України на засадах стратегії смарт-спеціалізації.

До чинниками активізації співпраці між ВНЗ і територіальними громадами з урахуванням принципів смарт-спеціалізації є здатність перших поліпшувати якість людського капіталу на локальному рівні, орієнтованість на запити регіонального ринку праці та задоволення низки соціальних потреб, пов'язаних з соціальними інноваціями та участю в житті громади, використання наукового потенціалу для поглиблення співпраці з місцевими підприємницькими структурами. Крім того, в Україні існує розгалужена мережа навчальних закладів, що свідчить про відповідне інфраструктурне забезпечення надання освітніх суспільних благ, що поліпшить соціальну взаємодію для вирішення спільних господарсько-екологічних завдань розвитку національної економіки та її регіонів [1]. Розвиток стратегічного партнерства для ВНЗ формує й додаткові вигоди, що дають змогу удосконалювати освітні програми за відповідними галузями знань, враховувати в наукових дослідженнях головні регіональні/локальні пріоритети розвитку та виробничу спеціалізацію, ініціювати довгострокову співпрацю між органами управління територіальною громадою та соціумом.

З позиції стратегії смарт-спеціалізації можна визначити такі особливості взаємодії ВНЗ і територіальної громади у сфері соціально-економічного розвитку та розв'язання екологічних проблем (табл. 1). Згідно з цим для ВНЗ доцільно відстежувати головні стратегічні цілі, пріоритети, напрями і завдання соціально-економічного розвитку територіальної громади і регіону для внесення змін до освітніх програм в частині уточнення спеціальних (фахових) компетенцій і програмних результатів навчання, запровадження нових навчальних дисциплін і/або поліпшення назв вже існуючих, імплементації сучасних наукових досягнень і головних тенденцій соціального, економічного розвитку та екологічної ситуації у світі, країні та регіоні.

Вищі навчальні заклади і регіони з огляду на стратегію смарт-спеціалізації

Елемент стратегії смарт-спеціалізації	Вплив на вищу освіту	Значення для територіальної громади
Пріоритетність навколо обмеженої кількості видів економічної активності	Розвиток освітньої програми і дослідницьких портфоліо згідно з перспективними пріоритетами Переосмислення «третьої місії»*	Підготовка висококваліфікованих кадрів, розширення можливостей для кращого задоволення суспільних потреб
Підприємницький процес відкриття	Більший фокус на прикладних дослідженнях. Формування горизонтальних вмінь** серед випускників	Створення нових підприємницьких структур, зменшення трудової міграції
Інновації для усіх регіонів – місцево орієнтований підхід	Більша роль у регіональному управлінні. Різні моделі залучення вищих навчальних закладів.	Залучення інвестицій, оновлення техніко-технологічної бази виробництва, екологізація діяльності
Ширше розуміння інновацій	Відповідальність за регіональні виклики	Поліпшення галузевої структури та підвищення конкурентоспроможності
Фокус на моніторингу	Роль для соціальних наук	Краще розуміння соціальних і культурних потреб, формування активної світоглядної позиції.

*«третья місія» – ВНЗ інтегрують локальні, регіональні та суспільні потреби до навчальних програм і кооперацію з бізнесом, залучення територіальної громади у навчання, акцентують на служінні суспільному благу; ** горизонтальні вміння (horizontalskills) – тренування здатності виконувати множинні завдання подібного типу або рівня складності. *Джерело:* [2; 3].

Отже, особливістю формування стратегічного партнерства між вищими навчальними закладами і територіальними громадами в Україні є використання принципів стратегії смарт-спеціалізації, що передбачає специфікацію головних пріоритетів співпраці, розвиток кооперації з локальним бізнесом для залучення здобувачів вищої освіти до формування професійних компетенцій, розвиток наукового потенціалу громади і впровадження інновацій. У довгостроковій перспективі виникатиме синергетичний ефект від такого партнерства, пов'язаний із активізацією підприємницької діяльності, формуванням сприятливого інвестиційного середовища, оновленням техніко-технологічної бази розвитку, зменшенням рівня безробіття, поліпшенням екологічної ситуації в територіальних громадах.

Список використаних джерел:

1. Кічурчак М.В. Оцінювання соціального капіталу в контексті розвитку інфраструктури освітніх суспільних благ в економіці України. *Економічний форум*. 2019. №3. С. 197–209. DOI:<https://doi.org/10.36910/6765-2308-8559-2019-3-32>.
2. *Education and Skills for S3*. (2021). URL:<https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/education-skills-s3>.
3. *Higher Education for Smart Specialisation: a Handbook* / Edited by Woolford J.L., Boden, M. Luxembourg: Publications Office of the European Union. 2021. 60 p. doi:10.2760/118876, JRC125293.